

Skutečnost a fikce v kramářské písni a jejich recepcce v současnosti aneb Na silnici ho Křtin v lese...

V roce 1907 se udála dvacet kilometrů severně od Brna čtyřnásobná vražda. I když v této době již obliba a rozšíření kramářských písní klesla, nevídaná událost se do jejich zpracování dostala. Příspěvek představí výzkum ve dvou rovinách. Porovná obsah písně s dostupnými historickými prameny, jako jsou např. soudní záznamy, matriky nebo dobový tisk. Vražda byla na tehdejší dobu poměrně medializovaná a v mnohých článcích lze sledovat tlak na odsouzení pachatelů na základě důkazů a svědectví, které by patrně v dnešní době již neuspěly. Zprávy o zločinu se dostaly do povědomí v širokém okolí Brna a je možné zaznamenat jejich reziduální uchování ve vzpomínkách i zpívaném projevu následujících generací, jejichž etnologický výzkum představuje druhou část bádání. Příkladem je varianta v literatuře zmiňovaná kramářské písně, jejíž tištěná verze nebyla zatím nalezena, nicméně dodnes existuje v paměti nejstarších jako píseň v tzv. líšeňském (léšňáckém) dialektu (do r. 1940 samostatná obec Líšeň je dnes součástí Brna) – Na silnici ho Křtin v lese. Ani místo vraždy neupadlo v zapomnění jak svým názvem, tak připomínkou formou památníku. Tématu se věnovali v minulosti pracovníci regionálního muzea v Blansku, jejichž poznatky a podklady se dosud nedočkaly výraznějšího zveřejnění. V neposlední řadě žijí mezi námi potomci obětí, v jejichž rodinné paměti má tragický osud předků stále pevné místo.

Literatura:

POLÁK, Vladimír. *Byli Vajckorni vinni? : případ čtyřnásobné vraždy u Křtin*. Blansko: Muzeum Blansko, 1999.

ŠVENDA, Petr. Čtyřnásobná vražda u Křtin před 110 lety. *Křtinský zpravodaj*, 2017, č. 2, s. 27–31.

PLCH, Josef. *O bestiální loupežné vraždě u Křtin ještě jednou aneb Na silnici ho Křtin v lesi só róbíři skuvaní* [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <www.plch.info/upload/Zpravodaj/Zprav26-Vajckorni.pdf>.

JEDLIČKA, Miloslav. *Vraždící rodina : Čtyřnásobná vražda - doživotní trest 1907* [online]. [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <<http://kriminalistika.eu/muzeumzla/vajckorn/vajckorn.html>>.

VESELÝ, Josef. *1104. schůzka: Nedaleko u Křtin v lesu raubíři só skovaní, je tam staré, je tam mladé, só tam vobá Vajckorni* [online]. [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://www.rozhlas.cz/toulky/vysila_praha/_zprava/1104-schuzka-nedaleko-u-krtin-v-lesu-raubiri-so-skovani-je-tam-stare-je-tam-mlade-so-tam-voba-vajckorni--1718900>.